

**Porin kaupungin
ympäristönsuojeluviranomaisen
valvontasuunnitelma vuosille
2024-2028**

Elinvoima- ja ympäristölautakunta
24.1.2024

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
Porin kaupungin ympäristöolosuhteet.....	4
Valvonnan tavoitteet ja suunnittelu	5
Ympäristövalvonnan laatukäsikirja.....	5
Riskinarviointi ja valvontaluokat.....	5
Valvontaohjelma	7
Valvonnan maksullisuus.....	7
Ympäristönsuojelulaki.....	7
Jätelaki.....	8
Maa-aineslaki	8
Ympäristönsuojelulain valvonta	8
Jätelain valvonta	10
Vesilain valvonta.....	11
Vesihuoltolain valvonta	11
Maa-aineslain valvonta	11
Yhteistyö viranomaisten kesken	11
Valvonnan toteutumisen arviointi.....	11

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (valvontasuunnitelma). Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö.

Valvontasuunnitelman lisäksi valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontasuunnitelma on tarkastettava säännöllisesti ja valvontaohjelma pidettävä ajan tasalla.

Jätelain (646/2011) 124 §:n mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen on tarkastettava määräajoin laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Valvontaviranomaisen on laadittava edellä mainittujen toimintojen, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, tarkastuksia ja muuta valvontaa varten suunnitelma. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Suunnitelmat tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista. Suunnitelmat voidaan yhdistää ympäristönsuojelulain mukaiseen valvontaohjelmaan. Valvontavelvoitteista määrätään ympäristönsuojelulain ja jätelain lisäksi mm. maa-aineslain, vesilain, vesihuoltolain, luonnonsuojelulain, maastoliikennelain ja vesiliikennelain sekä näiden nojalla annettujen asetusten kautta.

Porin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edellinen valvontasuunnitelma on hyväksytty 27.2.2019. Valvontasuunnitelman uusiminen tuli ajankohtaiseksi, sillä ympäristöministeriö on siirtänyt Porin kaupungin hakemuksesta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Porin kaupungille toimivallan myöntää ja valvoa tiettyjä ympäristölupia 1.1.2019 alkaen. Toimivallan siirto on määräaikainen ja se päättyy 31.12.2023. Porin kaupungille on myönnetty edelleen toimivallan siirron jatkoa uudella päätöksellä kahdeksi vuodeksi siten, että siirto päättyy 31.12.2026. Päätöksen myötä kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalla elinvoima- ja ympäristölautakunnalla on valvottavana ja käsiteltävänä 14 ympäristölupa-asiaa, jotka normaalisti kuuluisivat valtion ympäristölupa- ja valvontaviranomaiselle. Niistä suurin osa koskee jätteiden ammattimaista tai laitosmaista käsittelyä.

Porin kaupungin ympäristöolosuhteet

Porilainen luonto on monimuotoista. Kokemäenjoki tasaisine jokilaaksoineen hallitsee Porin keskusta-alueita. Jokisuisto on runsaan linnustonsa vuoksi Suomen arvokkaimpia kosteikkoalueita. Yyterinniemi on kansainvälisestikin arvokas luontotyyppikokonaisuus, johon on keskittynyt lintuvesien lisäksi kasvistollisesti, geologisesti ja maisemallisesti arvokkaita luontokohteita. Pohjoinen Pori on kumpuilevampaa metsämaastoa murroslaaksoineen ja kalliopaljastumineen, minkä lisäksi järvien ja kosteikkojen kirjo on monipuolistunut Noormarkun ja Lavian kuntien liittyttyä Poriin. Porin ja Ahlaisten edustan merialueella sijaitsee pääosin rakentamaton saaristo. Porin rannikon lahdet ovat matalia ja maankohoamisen sekä jokien tuoman kiintoaineksen vuoksi vähitellen umpeen kasvavia. Samoista syistä johtuen Kokemäenjoen suisto siirtyy vuosittain keskimäärin 30 m länteen. Myös Yyterin dyyni- ja lietealueet muuttuvat ajan myötä luonnonoloista johtuen. Porilaiselle luonnolle onkin tunnusomaista jatkuva muutos.

Porilla on pitkä ja monimuotoinen teollinen historia. Lisäksi kaupungin sijainti jokisuistossa ja Selkämeren rannalla on vaikuttanut sekä teollisuuden sijoittumiseen että erilaisten liikenneväylien rakentamiseen. Teollisuuden kehittymisen myötä on Poriin muodostunut laitoskeskittymiä muun muassa Metallinkylään, Aittaluotoon, Kaanaaseen, Mäntyluotoon ja Tahkoluotoon. Merkittävimmät teolliset toiminnot keskittyvät energiantuotantoon, kemianteollisuuteen ja metalliteollisuuteen sekä kemikaalien varastointiin.

Vaikka lainsäädännön kehittymisen ja yleisen ympäristötietoisuuden lisääntymisen myötä toimintojen haitalliset ympäristövaikutukset ovat vähentyneet, aiheuttavat teolliset toiminnot aina riskin ympäristön pilaantumisesta. Riski muodostuu toisaalta tuotannon hallituista päästöistä vesiin, ilmaan ja maaperään, mutta erityisesti häiriö- ja poikkeustilanteiden päästöistä. Ympäristölupavollisten laitosten vesi- ja ilmapäästöjen sekä niiden vaikutusten velvoitetarkkailuiden avulla pyritään tiedostamaan ja sitä kautta hallitsemaan haitallisia päästöjä.

Porin kautta kulkevat valtatie E8 (Turku-Oulu), 2 (Vihti-Pori), 11 (Pori-Nokia), 23 (Pori-Joensuu) sekä kantatie 44 (Kiikka-Kauhajoki) ovat merkittäviä teollisuuden kuljetusreittejä samoin kuin Tampereelta Kokemäen ja Harjavallan kautta Poriin kulkeva ratayhteys. Mäntyluodossa ja Tahkoluodossa sijaitsevat satamat ovat myös merkittäviä teollisuuden raaka-aineiden kuten rikasteiden ja erilaisten kemikaalien sekä tuotteiden käsittelyalueita. Kokonaisuutena tarkastellen teollisten tuotteiden maantie- ja rautatiekuljetukset sekä niiden käsittely satamissa aiheuttavat seurauksiltaan haitallisia/vakavia pilaantumisen riskejä. Erityisen riskin ympäristölle aiheuttavat vaarallisten kemikaalien kuljetukset pohjavesialueille kulkevilla tieosuuksilla.

Porin alueella sijaitsee yhdeksän luokiteltua pohjavesialuetta. Alueellisesti laajimmat pohjavesialueet sijaitsevat entisen Noormarkun kunnan alueella ja Ahlaisissa. Näillä pohjavesialueilla ei kuitenkaan sijaitse erityisiä riskitoimintoja. Noormarkun Harjakankaalla ja Kankaalla sijaitsevat pohjavedenottamot eivät ole päivittäisessä käytössä. Porin alueelle talousvesi johdetaan Porin Veden Harjakankaan tekopohjavesilaitokselta sekä Kankaanpään kaupungin pohjavedenottoilta.

Valvonnan tavoitteet ja suunnittelu

Ympäristövalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että ympäristössä tapahtuvat toiminnot ovat lakien, asetusten sekä viranomaisten antamien lupien ja määräysten mukaisia. Lisäksi seurataan toiminnan aiheuttamia ympäristövaikutuksia sekä toiminnassa ja muissa olosuhteissa tapahtuvia muutoksia. Valvonta perustuu suunnitelmallisuuteen ja keskittyy ympäristövaikutuksiltaan merkittäviin toimintoihin ja tehtäviin. Valvonnan suunnitelmallisuudella pyritään saavuttamaan riittävä tarkastustiheys eri toiminnoille. Ongelmatilanteisiin pyritään puuttumaan viivytyksettä ja tarvittaessa hallintopakomenettelyillä.

Ympäristövalvontaan luetaan eri sektorilakien valvonnan suunnittelua sekä ennakkovalvontaa ja jälkivalvontaa. Ennakkovalvonnalla tarkoitetaan valvontaviranomaisten toimia ilmoitusmenettelyissä ja laissa säädettyjen lupien myöntämisen edellytysten varmistamiseksi. Jälkivalvonta puolestaan on laillisuusvalvontaa, joka käsittää valvontaviranomaisten toimet ympäristölainsäädännön noudattamisen, tarvittavien lupien sekä lupamääräysten valvomiseksi toiminnan aikana ja toiminnan lopettamisen jälkeen. Lisäksi valvontaan luetaan kuuluvaksi toimintoja koskevien yleisöilmoitusten käsittely sekä valvontatilanteista tiedottaminen yleisölle. Ennakkovalvonta ja jälkivalvonta muodostavat valvontakokonaisuuden. Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaan valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien asianmukaisen hoitamisen vuoksi.

Porin kaupungissa ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunta. Lautakunnan alaisena toimivassa ympäristö- ja terveysturvayksikön ympäristövalvonnan viranhaltijat vastaavat lupa- ja valvontatehtävien hoidosta. Ympäristövalvonnassa työskentelee ympäristö- ja terveysturvayksikön päällikkö, kolme ympäristöinsinööriä ja kaksi ympäristötarkastajaa. Porin osalta käytettävissä oleva henkilötyömäärä on yhteensä 3,8 työpäivää viikossa. Yksikön viranhaltijatyöstä on palvelumyyntisopimuksia muiden kuntien kanssa.

Ympäristövalvonnan laatukäsikirja

Porin kaupungin ympäristövalvontaan on laadittu valvonnan tueksi sertifioimaton laatujärjestelmä. Järjestelmän tarkoituksena on varmistaa palvelun korkea ja tasainen laatu, lisätä järjestelmällisyyttä toiminnan ohjaukseen ja valvontaan sekä dokumentoida hyväksytyt menettelytavat.

Ympäristövalvonnan laatupolitiikkana on

- Tuottaa palvelut lainsäädännön mukaisesti, hyvää hallintotapaa noudattaen ja palvelulupauksen täyttäen
- Toimia perustellusti, suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja läpinäkyvästi
- Seurata sekä kehittää toimintaa ja henkilöstön osaamista

Riskinarviointi ja valvontaluokat

Ympäristönsuojelulaissa ympäristölupavelvollisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonta perustuu ympäristöriskien arviointiin. Riskinarvioinnissa huomioidaan toimiala- ja laitospohaiset riskit sekä sijainti. Toiminnan riskeillä tarkoitetaan ympäristön pilaantumisen vaaraa sekä päästöistä aiheutuvaa terveyshaittaa. Ympäristöriskeihin kuuluvat sekä normaalitoiminnan että onnettomuustilanteiden päästöjen aiheuttamat riskit.

Riskin merkittävyyteen vaikuttaa riskin toteutumisen todennäköisyys ja siitä aiheutuvan pilaantumisen merkittävyys.

Toimintojen riskiä arvioitaessa tunnistetaan:

Toimialakohtainen riskinarviointi

- Toiminnallisten riskien tunnistaminen (melu, värinä, pöly, haju, roskaantuminen, päästöt ilmaan, päästöt viemäriin, päästöt maaperään ja pohjavesiin, päästöt vesistöihin, onnettomuusriski, toimialan riski pilata ympäristö)
- Riskin toteutumisen todennäköisyys ja pilaantumisen vaikutuksen arviointi

Laitoskohtainen riskinarviointi

- Laitoksen sijaintiriskit
  - pohjavesialueet
  - vesistöt
  - häiriintyvät kohteet
- Päästö- ja toimintariski
  - toiminnan luonne ja laajuus
  - tilat ja laitteet
- Valvontahistoria

Riskien todennäköisyyttä ja aiheutuvan pilaantumisen tai muun haitallisen vaikutuksen merkittävyyttä arvioidaan riskimatriisin avulla (taulukko 2.). Riskinarvioinnin perusteella toimialat sijoittuvat valvontaluokkiin, joita on neljä:

- luokka 1: määräaikaistarkastus vähintään kerran vuodessa
- luokka 2: määräaikaistarkastus vähintään kerran kahdessa vuodessa
- luokka 3: määräaikaistarkastus vähintään kerran kolmessa vuodessa
- luokka 4: määräaikaistarkastus otantaperusteisesti, kuitenkin vähintään kerran 5-10 vuodessa (esim. rekisteröidyt toiminnot sekä jätehuollon ja maatalouden valvontakohteet).

Riskien todennäköisyyden arvioinnissa käytetään seuraavaa jaottelua:

1. Epätodennäköinen - Tapahtuma toteutuu vain poikkeuksellisissa oloissa
2. Mahdollinen - Tapahtuma saattaa tapahtua joissakin tapauksissa
3. Todennäköinen - Tapahtuma toteutuu tai on toteutunut usein

Seurauksen arvioinnissa käytetään seuraavaa jaottelua:

1. Vähäinen – päästö aiheuttaa lyhytaikaista viihtyvyyshaittaa
2. Kohtalainen – päästö aiheuttaa viihtyvyyshaittaa ja/tai ympäristön pilaantumisen vaaraa suppealla vaikutusalueella
3. Merkittävä – päästö aiheuttaa vaaraa terveydelle ja/tai ympäristön pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa laajalla vaikutusalueella

Taulukko 2. Riskimatriisi

todennäköisyys	3			
	2			
	1			
		1	2	3
	vaikutus			

Taso	Käsittelyn tarve
Sietämätön riski	<ul style="list-style-type: none"> • valvontaluokka 1 • edellyttää jatkuvaa seurantaa
Merkittävä riski	<ul style="list-style-type: none"> • valvontaluokka 2 • seurattava
Kohtalainen riski	<ul style="list-style-type: none"> • valvontaluokka 3 • seurattava riskiä ja sen mahdollista kehittymistä
Vähäinen riski	<ul style="list-style-type: none"> • valvontaluokka 4 • ei vaadi jatkuvaa seurantaa

Valvontaohjelma

Valvontaohjelma laaditaan vuosittain ja siinä esitetään suunnitelma toimintakaudella toteutettavasta säännöllisestä valvonnasta, kuten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista sekä laitosten ja tarkkailutulosten ja vuosiraporttien tarkastamisesta. Valvontaohjelman laitoskohtainen riskinarviointi tehdään tämän valvontasuunnitelman mukaisesti.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulaki

Valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja muusta valvontaohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta peritään taksan mukainen maksu. Lisäksi valtion myöntämien lupien seurantatietojen tarkastamisesta peritään maksu. Valvontamaksua voidaan periä myös onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteiden mukaisista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi (YSL 205 §.) Maksu peritään myös tarkastuksista, jotka ovat tarpeen ympäristönsuojelulain 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi, sekä valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Jätelaki

Jätelain 144 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun valvontasuunnitelmaan perustuvasta jätelain 124 §:ssä mainittujen laitosten ja yritysten määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontamaksua voidaan periä myös tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen roskaantuneen alueen siivoamista koskevan määräyksen, yksittäisen määräyksen tai rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi annettavan määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi.

Maa-aineslaki

Maa-aineslain valvonnasta peritään vuotuisen ottomäärään perustuvaa valvontamaksua. Maa-aineslain 4 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47 a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta peritään yhdistetty maksu siten, että maa-ainesluvan valvontamaksuun lisätään ympäristöluvan osuutena 50 % ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesta valvontamaksusta. Lisäksi maksua peritään suunnitelmallisesta valvonnasta poikkeavista valvontatoimenpiteistä, kuten pakkokeinopäätöksistä.

Ympäristönsuojelulain valvonta

Lupa- ja ilmoitusvelvolliset toiminnot (YSL 27 § ja 116 §)

Ympäristönsuojelulain mukaisia ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunnan toimivaltaan kuuluvia lupa- tai rekisteröintivelvollisia toimintoja on Porissa tällä hetkellä 108 kpl sekä toimivallan siirron myötä määräaikaisesti Porin kaupungin ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunnan toimivaltaan siirtyneet 11 valtion myöntämää ympäristölupaa. Lupa- ja ilmoitusvelvolliset kohteet tarkastetaan asian valmistelun yhteydessä lukuun ottamatta rekisteröintikohteita, jos tarkastamiseen ei ole erityistä syytä. Luvanvaraiset kohteet tarkastetaan toiminnan aikana riskinarvioinnin perusteella annetun valvontaluokan mukaan. Valvonta sisältää toiminnan luvan tai asetuksen mukaisuuden valvonnan, määräaikaistarkastukset ja toimitettujen seurantatietojen tarkastuksen. Määräaikaistarkastuksilla tai toiminnan seurantatiedoissa havaitut puutteet on myös käsiteltävä normaaleja valvontamenettelyjä hyödyntäen kehottamalla, määräämällä ja tehostamalla määräystä uhkasakolla.

Taulukko 1. Porin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvat luvanvaraiset ja rekisteröitävät toiminnot toimialoittain (kpl)

Toimiala	Ympäristöluvanvaraiset toimijat
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	7
Mineraalituotteiden valmistus	6
Nahan tai tekstiilien laitospäinen tuotanto tai käsittely	1
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	4
Eläinsuojat ja kalankasvatus	14
Liikenne	5
Jätehuolto	19

Muu toiminta (ampumaradat, tuhkaamot)	6
Naapuruussuhdelain perusteella luvanvaraiset	4
Energiantuotanto	1
Metalliteollisuus	2
Metsäteollisuus	3
	Rekisteröitävät toimijat
Polttoaineen jakeluasema	43
Energiantuotanto	1

Ilmoituksen varaisen toiminnan valvonta

Ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunta on toimintasäännöllään siirtänyt toimivaltaa alaisilleen viranhaltijoille. Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely on lupamenettelyn kaltainen menettely, joka koskee tiettyjä, vähäisiä ympäristövaikutuksia aiheuttavia toimintoja. Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely on lupamenettelyn kaltainen menettely, joka koskee toiminnalle määräyksiä. Ilmoitukset koskevat usein lyhytaikaisia toimenpiteitä tai tapahtumia, minkä vuoksi valvontaviranomaisen mahdollisuudet puuttua tilanteeseen ovat rajalliset. Mahdollisuuksien mukaan valvontaviranomainen tekee kohteessa tarkastuksen. Erityisen haitan ollessa kyseessä voidaan käyttää välittömiä hallintopakon keinoja (välitön määräys tai välitön keskeyttäminen). Virka-ajan ulkopuolella poliisilla on mahdollisuus puuttua tilanteeseen. Muiden ilmoitusten (koeluontoinen toiminta YSL 119 § ja poikkeuksellinen tilanne 120 §) osalta pyritään suorittamaan tarkastus vähintään kerran toiminnan aikana.

Ilmoitusmenettely

Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely on lupamenettelyn kaltainen menettely, joka koskee tiettyjä, vähäisiä ympäristövaikutuksia aiheuttavia toimintoja.

Toiminnan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään ympäristönsuojelulain 115 a §:ssä ja ilmoituksenvaraiset toiminnot on lueteltu lain liitteessä 4.

Yleisessä ilmoitusmenettelyssä viranomaisen antaa valituskelpoisen päätöksen toiminnanharjoittajan jättämän ilmoituksen tietojen perusteella. Ilmoitettavat tiedot vastaavat pääpiirteissään ympäristölupahakemuksessa vaadittavia tietoja.

Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Ympäristönsuojeluviranomainen voi viranhaltijan tarkastuksen perusteella antaa yksittäisen määräyksen pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §). Määräys ei voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen noudattamista valvotaan toiminnan merkittävyyden ja valvontatarpeen mukaan.

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä poikkeuksellisesta tilanteesta, jos siitä syntyy päästöjä tai jätettä siten, että toiminnasta voi aiheutua ympäristön pilaantumisvaaraa,

jätehuollossa tarvitaan tavanomaisesta poikkeavia toimia tai jos ympäristölupaa, ilmoituspäätöstä tai valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa (YSL 123 §). Ilmoituksen perusteella arvioidaan lisäselvitysten tarve ja tarvittaessa tehdään tarkastus.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu määräyksiä muun muassa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolella, talousjätevesien johtamisesta pohjavesi- ja ranta-alueilla, polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden sijoittamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä meluntorjunnasta.

Ympäristönsuojelumääräysten valvontaan tehdään tapauskohtaisesti tarpeen mukaan sekä liittyen hakemuksiin määräyksistä poikkeamiseksi.

Asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta

Valtioneuvosto on antanut ympäristönsuojelulain nojalla asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (ns. nitraattiasetus, 1250/2014). Asetuksessa on säädetty ilmoitusvelvollisuudesta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tietyissä tilanteissa. Ilmoitukset tarkastetaan ja tarvittaessa annetaan jatko-ohjeistusta.

Jätelain valvonta

Jätelain 144 §:n mukaan toimivaltaisen viranomaisen on määräajoin tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Jätteen keräyksen ja kuljetuksen valvonta (JL 100 §)

Jätteen ammattimaisesta keräystoiminnasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten. Porin kaupungin alueella jätehuoltorekisteriin on merkitty 13 jätteen keräystoimintaa ja 55 jätteen kuljetusta harjoittavaa yritystä. Ympäristövalvonta käsittelee jätteen keräystoiminnan ilmoitukset ja tarkastaa vastaanottopisteet otantaperusteisesti.

Toiminta, jossa syntyy vaarallista jätettä

Jätelaki velvoittaa valvontaviranomaisia tarkastamaan määräajoin laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallisia jätteitä. Valvonta keskitetään toimintoihin, joissa muodostuu suuria määriä vaarallisia jätteitä tai joissa muodostuvat vaaralliset jätteet ovat ympäristön kannalta erityisen haitallisia sijaintiriski huomioiden.

Jätelain yleinen valvonta

Jätelain yleiseen valvontaan kuuluvat roskaantumisen ja jätehuollon asianmukaisuuden valvonta, joka perustuu pääasiassa kuntalaisilmoituksiin. Tarvittaessa roskaajalle tai roskaantuneen kiinteistön omistajalle annetaan viranhaltijan toimesta siivouskehoitus. Asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunta voi antaa yksittäisen määräyksen (JL 125 §). Maaperän pilaantumiseen liittyvissä valvontatoimissa

toimivaltainen viranomaisena on valtion valvontaviranomainen (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus).

Vesilain valvonta

Vesilain mukaisia valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja valtion valvontaviranomainen (Varsinais-Suomen ELY-keskus). Valvontaa tehdään luvanvaraisiin kohteisiin tarvittaessa ja muutoin kuntalaisilmoitusten perusteella.

Vesihuoltolain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain mukaisena valvontaviranomaisena, jonka tehtävänä on valvoa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen liittymistä vesihuoltolaitoksen viemäriin ja vesijohtoon ja käsitellä vesihuoltolain 11 §:n mukaisia vesijohtoja ja jätevesiviemäreitä koskevia vapautushakemuksia sekä 17 c §:n mukaisia hulevesiviemäriä koskevia vapautushakemuksia. Valvontakohteet tulevat vireille lähinnä vesihuoltolaitoksen ilmoituksesta, rakennusvalvontaviranomaisen käsittelyssä olevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien tai naapurivalitusten myötä. Asiassa tehdään tarkastus tarvittaessa.

Maa-aineslain valvonta

Ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunta toimii maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Valvontaviranomaisella on maa-aineslain mukaisten valvontatehtävien hoitamiseksi oikeus tehdä tarkastuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä ottamispaikalla. Jos aineiden ottamiseen ryhdytään vastoin maa-aineslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka muutoin laiminlyödään niiden mukaisten velvollisuuksien täyttäminen, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset taikka palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Jos virhe on vähäinen, voidaan toimenpiteisiin olla ryhtymättä.

Porin alueella on 25 maa-aineslain mukaista valvontakohdetta, joista kaikki ovat toiminnassa olevia ottoaluetta. Ottoalueet tarkastetaan vuosittain. Lisäksi toimintoja valvotaan vuosiraportoinnin tarkastamisen yhteydessä.

Yhteistyö viranomaisten kesken

Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat kaupungin rakennusvalvonta, kaupungin terveysturvayksikkö sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Ympäristövalvonta osallistuu pääsääntöisesti tarkastuksille laitoksiin, joiden ensisijainen valvontaviranomainen on ELY-keskus, jonne välitetään myös havainnot tai yleisöilmoitusten perusteella saadut ilmoitukset mahdollisista lupamääräysten rikkomisista.

Valvonnan toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman ja sen perusteella laaditun vuosittaisen valvontaohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan elinvoima- ja ympäristölautakunnalle.

Valvontaohjelma vuodelle 2024

Ympäristönsuojelulain nojalla lupavelvolliset esitetään tarkastettavaksi valvontasuunnitelmaan perustuvan valvontaluokan mukaan. Lisäksi tarkastetaan maa-aineslupakohteet sekä valvontaprojektina toteutetaan pienteollisuusalueiden siisteystason valvontaa jätelain näkökulmasta. Vuoden 2024 valvontaohjelmaan kuuluvat ympäristönsuojelulain nojalla lupavelvolliset toiminnot on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Vuoden 2024 valvontaohjelmaan kuuluvat ympäristönsuojelulain nojalla lupavelvolliset toiminnot

Toimiala	Suunniteltu
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	0
Mineraalituotteiden valmistus	1
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	0
Eläinsuojat ja kalankasvatus	8
Liikenne	1
Jätehuolto	7
Muu toiminta (ampumaradat, tuhkaamot)	2
Naapuruussuhdelain perusteella luvanvaraiset	0
Metalliteollisuus	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	1